

Handläggare
Venemalm Sofia

Datum
2017-06-01
Rev 2017-06-14

Diarienummer
SCN-2017-0288

Socialnämnden

Förslag till mål och riktlinjer för verksamhetsbidrag till ideella organisationer inom det sociala området

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att anta *Förslag till mål och riktlinjer för verksamhetsbidrag till ideella organisationer inom det sociala området* enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning

Socialnämnden fick med anledning av Uppsala kommuns nya organisation år 2015 ansvar för verksamhetsbidrag till ideella organisationer inom det sociala området. På uppdrag av socialnämnden har förvaltningen sett över riktlinjerna och anpassat dessa till nämndens utgångspunkter för stöd till ideella organisationer: den lokala överenskommelsen (LÖK), Mål och budget samt socialnämndens verksamhetsplan. Tillsammans utgör dessa tre styrdokument grunden för vilka prioriteringar och bedömningar som ska göras för att uppnå målet med Uppsala kommuns samverkan samt ekonomiska stöd till organisationer inom ideella sektorn.

Föredragningen

Förvaltningen har av nämnden fått i uppdrag att ta fram ett förslag för revidering av mål och riktlinjer för verksamhetsbidrag avseende organisationer inom det sociala området.

Utgångspunkten för nämndens samspel med det civila samhället är att stöd och stimulans ska utgå från organisationernas integritet och oberoende. I förslaget förtydligas att bedömningar och prioriteringar utgår från den lokala överenskommelsen (LÖK), Mål och budget samt socialnämndens verksamhetsplan.

Syftet med att revidera riktlinjerna för verksamhetsbidrag till ideella organisationer med social inriktning är att bidragen tydligare ska harmoniera med nämndens verksamhetsplan, mål och prioriterade verksamhetsområden, samt att de organisationer som beviljas bidrag bedriver en verksamhet som kompletterar nämndens övriga ansvarsområden. Tanken är också att det ska bli tydligare på vilka grunder nämnden beviljar föreningsbidrag.

I förslaget framgår att bidragen är selektiva och att varje organisation bedöms utifrån:

- Verksamhetens nytta inom verksamhetsområdet alternativt kompletterar nämndens egen verksamhet.

- Verksamheten harmonierar med nämndens mål och inriktningsdokument.
- Organisationen presenterar tydliga planer, måluppfyllelse och kvalitet på verksamheten.
- Förväntade effekter av metoder man använder och plan för verksamhetens utveckling.
- Organisationens konkreta arbete med integrations-mångfalds- jämlikhets- och jämställdhetsarbete.
- Nydanande insatser.
- Utrymme finns inom ekonomisk ram.

I förslaget framgår även vilka förutsättningar som gäller för att beviljas bidrag, vad ansökan ska innehålla, hur bidraget ska följas upp och redovisas, vilka dokument som ska bifogas ansökan, uppföljning, redovisning samt sista ansökningsdatum och handläggningsförfarande. Förvaltningen har inte gjort några ytterligare tillägg i antal handlingar som ska inkomma i samband med beredningen och inte heller finns några förändringar avseende redovisningsförfarandet.

Förslaget har skickats på remiss till berörda föreningar. Remissvaren skulle inkomma senast 25 maj 2017. Av sammanlagt 23 remissinstanser har det till förvaltningen inkommit två skriftliga remissvar vilka sammanställts och redovisas i **bilaga 2**. Följande föreningar har i kontakt med förvaltningen yttrat sig positivt: Uppsala kvinnojour, Mottagningen mot våld i nära relationer (MVU) samt Spelberoendecentrums kamratförening. De frågeställningar som uppkommit har varit av redovisningsteknisk karaktär samt huruvida det finns ytterligare planer att inom förvaltningen särskilja området kvinnofrid från övriga verksamhetsbidrag. Fullständiga skriftliga remissvar återfinns i akten. Bilagan redogör för förvaltningens sammantagna bedömning av de inkomna remissvaren.

Remissvaren föranleder enligt förvaltningens bedömning inte några justeringar av nämndens förslag till mål och riktlinjer för verksamhetsbidrag till ideella organisationer inom det sociala området. Utifrån detta föreslår förvaltningen socialnämnden att anta förslaget enligt förvaltningens förslag, **bilaga 1**.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inga ökade kostnader för nämnden utan finansieras inom ramen för nämndens stöd till ideella organisationer inom det sociala området.

Socialförvaltningen

Kaisa Björnström
Direktör

Bilaga 1.

Socialnämndens mål och riktlinjer för verksamhetsbidrag till ideella organisationer inom det sociala området

Uppsala kommuns samspel med det civila samhället

Uppsala kommuns samspel med det civila samhället regleras i en gemensam överenskommelse som beslutades av kommunfullmäktige våren 2013. Överenskommelsen lyfter fram betydelsen av:

- att skapa tydliga förutsättningar och strukturer för dialog och samverkan mellan parterna
- att synliggöra och stärka ideella organisationers självständighet och oberoende
- att utveckla möjligheter för ideella organisationer att utgöra en viktig aktör inom välfärdsutvecklingen
- att ge den ideella sektorn en tydlig roll i kommunens samhällsplanering och demokratiska process.

Visionen är att Uppsala är en kommun där invånarna har ett starkt engagemang och där engagemanget tas tillvara. Samarbetet och dialogen mellan ideella sektorn och kommunen präglas av en respekt för varandras roller respektive uppdrag. Målet är att stärka demokratin, öka delaktigheten och minska utanförskapet i Uppsala kommun. Överenskommelsen bidrar till att arbeta fokuserat och målinriktat tillsammans med många olika aktörer. Överenskommelsen utgör ett ramverk för vidare samverkan kring frågor som rör sig på olika nivåer.

Utgångspunkten för nämndens samspel med det civila samhället är att stöd och stimulans ska utgå från organisationernas integritet och oberoende.

Socialnämndens bidrag till föreningar inom det sociala området

LÖK, Mål och budget samt socialnämndens verksamhetsplan utgör grunden för vilka prioriteringar och bedömningar som ska göras för att uppnå målet med Uppsala kommuns samverkan samt ekonomiska stöd till organisationer inom ideella sektorn. Lokala överenskommelsens vision är ” *I Uppsala kännetecknas samhällsutvecklingen av respekt för och tillvaratagande av människors engagemang samt ansvarstagande i föreningsliv och i frivilligt arbete.*” Tillsammans med kommunens mål och budget samt nämndens uppdrag och verksamhetsplan ger denna vägledning i vilka organisationer och verksamheter som ska prioriteras.

Socialnämndens stöd till sociala föreningar

Med föreningar avses främst ideella organisationer, allmännyttiga föreningar, stiftelser och ekonomiska föreningar.

Socialnämnden kan ge stöd till följande föreningar inom det sociala området

- Organisationer vars verksamhet vänder sig till grupper och individer med behov av stöd och hjälp utifrån sin sociala situation och där verksamheten innebär kvalificerat stöd till dessa målgrupper.
- Organisationer som verkar för att minska förtryck och våld i samhället, öka engagemanget i sociala frågor, påverka olika grupper att bli integrerade och accepterade i samhället alternativt verkar för en förbättrad folkhälsa.

Förutsättningar för ekonomiskt bidrag

Ansökan om ekonomiskt stöd görs genom blankett som finns på Uppsala kommuns hemsida www.uppsala.se. Där finns också information om, när och hur ansökan ska ske. Ansökan handläggs och bedöms inom verksamhetsområdet stöd till sociala föreningar. Beslut om bidrag tas av socialnämnden.

- Organisationen ska ha lokal anknytning och vända sig till invånarna i Uppsala kommun.
- Organisationen ska vara uppbyggd och fungera enligt demokratiska principer samt ta ställning för demokratin som samhällssystem.
- Organisationens verksamhet ska ha allmänintresse och vara öppen för alla kommunmedlemmar, om inte sakliga och av kommunen godtagbara skäl finns som hindrar detta.
- Organisationens särintresse får inte stå i strid med kommunens riktlinjer och/eller gällande lagstiftning.
- All verksamhet ska vara drogfri och organisationen får inte bedriva verksamhet som kan skapa positiva attityder till våld, alkohol eller droger.
- Organisationens verksamhet får inte leda till diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religiös åskådning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Verksamhetsbidrag

Socialnämnden fördelar verksamhetsbidrag. Bidragen är selektiva, vilket innebär att en bedömning görs för varje organisation utifrån:

- Organisationen bedriver en verksamhet som av nämnden bedöms vara till nytta inom verksamhetsområdet alternativt kompletterar nämndens egen verksamhet.
- Verksamheten harmonierar med nämndens mål och inriktningsdokument.
- Organisationen presenterar tydliga planer, måluppfyllelse och kvalitet på verksamheten.
- Förväntade effekter av metoder man använder och plan för verksamhetens utveckling.
- Organisationens konkreta arbete med integrations- mångfalds- jämlikhets- och jämställdhetsarbete.
- Nydanande insatser. Nytänkande kan vara av olika slag, som att ge nya svar på grundläggande frågor med behovsbeskrivningar, innovativ tillämpning av befintliga metoder på nya områden och nya innovativa lösningar.

- Att utrymme finns inom ekonomisk ram.

Kontinuitet och långsiktighet

Nämndens stöd ska utformas så att det underlättar kontinuitet och långsiktighet i organisationernas planering. Nyttillkomna organisationer och verksamheter kan beviljas bidrag om nämnden ser ett behov av verksamheten, organisationen uppfyller villkoren för bidrag enligt riktlinjerna och om utrymme finns inom ekonomisk ram.

Uppföljning och kvalitetssäkring av verksamhetsbidraget

Organisationen ska redovisa hur man använder bidraget. Det ska inkomma uppgifter om organisationens ekonomi och en uppföljning av insatser/verksamhet som genomförts med erhållet bidrag. Vid prövning av en ansökan görs en uppföljning där hänsyn tas till hur organisationen har använt tidigare bidrag och vilket resultat som uppnåtts.

Händelser som uppkommer under året och som medför avsteg från fastställd budget och verksamhetsbeskrivning ska rapporteras till förvaltningen. Förvaltningen ska i sådana lägen skyndsamt utreda den uppkomna situationen och erbjuda stöd för att ta fram förslag till lämpliga åtgärder.

Om bedömning görs att verksamheten inte uppfyller villkoren för bidragsgivning, att verksamheten ändras eller andra förhållanden avsevärt förändras kan nämnden besluta om att stoppa bidraget eller besluta om återbetalning.

Ansökan

Ansökan om bidrag sker en gång per år och sista ansökningsdag är 31 maj. Ansökan görs på särskild blankett som skickas till socialnämnden.

Ansökan ska innehålla:

- Verksamhetsbeskrivning
- Stadgar
- Beskrivning av målgrupp
- Beskrivning av metod/arbetssätt
- Tidsram som ansökan avser
- Beskrivning av hur verksamheten ska följas upp och redovisas till nämnd
- Budget

Aktuella föreningsdokument:

- Årsmötesprotokoll
- Verksamhetsberättelse
- Bokslut
- Revisionsberättelse
- Verksamhetsplan med styrelseförteckning
- Föreningens organisationsnummer.

Handläggning och beslut

Socialförvaltningen kontrollerar att ansökningshandlingarna är kompletta och meddelar berörd förening om inlämnad ansökan behöver kompletteras. Beslut om fördelning av bidrag fattas av socialnämnden och bidrag kan beviljas för ett eller tre år. Bidrag som avser tre år beviljas under förutsättning att nämndens har ekonomiskt utrymme och förutsatt att

föreningen kan uppvisa en stabil ekonomisk situation, samt kan beskriva verksamheten i ett treårsperspektiv.

Utbetalning av beviljat bidrag

Utbetalning av beviljat bidrag görs av socialförvaltningen. Bidrag upp till och med 100 000 kronor utbetalas som en engångssumma. Utbetalningen görs i januari det år bidraget beviljats för. Bidrag som överstiger ovanstående belopp betalas ut förskottsvis via delutbetalningar varje tertial.

Bilaga 2. Remissammanställning av Förslag till revidering av riktlinjer för föreningsbidrag

Avsändare	Generella kommentarer	Förslag på ändringar	Förvaltningens ställningstagande
<p>Uppsala tjejjour</p>	<p>Föreningen ställer sig positiva till de nya riktlinjerna som ger en tydligare bild över vem som kan erhålla bidrag samt vad som prioriteras.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uppsala tjejjour invänder mot att det står att föreningar som vänder sig till individer med behov av stöd och hjälp ska erbjudas ett kvalificerat stöd. 2. Uppsala tjejjour (snart även transjour) är en separatistisk rörelse. Kommunens krav om verksamhet öppen för alla samt att följa antidiskrimineringslagstiftningen kanske exkluderar separatistiska konstellationer. 3. I Bedömning av verksamhetsbidrag önskas kontinuitet skrivas in som bedömningskriterium. 4. Bedömningskriterierna är högt ställda, föreningar som saknar kansli har svårt att leva upp till kraven om kvalitet och måluppfyllelse, samt svårt för nystartade föreningar att etablera sig pga att de saknar resurser. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Förvaltningen bedömer att man utifrån den andra formulerade bedömningsgraden täcker in den typ av organisationer som exempelvis Tjejjouren då de i allra högsta grad kan sägas verka för unga- och unga vuxnas hälsa och välmående så väl psykiskt som fysiskt. Därmed bedömer förvaltningen att formuleringen avseende bedömningen inte behöver ändras. 2. I riktlinjerna framgår det att undantag kan göras i relation till att föreningen kan motivera varför undantag ska göras. Vidare menas med kommunmedlemmar snarare att man har möjlighet att bli medlem i föreningen. Här ska man skilja på verksamhet, målgrupp och medlemskap. 3. I riktlinjerna finns ett särskilt avsnitt om just kontinuitet och långsiktighet. I detta avsnitt poängteras det att riktlinjerna är utformade för att underlätta kontinuitet och

			<p>långsiktighet i organisationernas planering. Där förtydligas även nytillkomna föreningars möjlighet till stöd. De flesta föreningar som erhåller nämndens bidrag har fått det över många år. Här bedömer inte förvaltningen att den huvudsakliga svårigheten är att föreningar inte får stöd över flera år utan att besked kommer sent och att hänsyn inte tas till föreningslivets förutsättningar. Snarare har det varit svårt att genom åren stötta andra initiativ med hänvisning till budget.</p> <p>4. De mål och den kvalitet som följs upp är den föreningen själv definierar i sin verksamhetsbeskrivning. Vidare bedömer förvaltningen att skattemedel som fördelas ska följas upp på ett sätt som säkerställer att skattemedel används på utlovat sätt. Detta gäller alla statliga, kommunala och regionala stöd/bidrag. Oavsett huruvida det rör sig om normerade bidrag, stimulansbidrag, organisationsstöd, särskilda bidrag och så vidare. Förvaltningen menar vidare</p>
--	--	--	---

			<p>att det inte går att ha en egen bedömningsfil för mindre föreningar, eller föreningar som bedöms vara mindre. Förvaltningen måste verka för likvärdighet i bedömningarna snarare än att öppna upp för godtyckliga sådana.</p>
<p>Brottsoffejouren i Uppsala</p>	.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brottsofferjouren vill att det ska lyftas fram att föreningar inte endast ska bedömas utifrån nytta utan även hur de kompletterar kommunens verksamhet utifrån lag och direktiv. 2. Brottsofferjouren vill att IOP-idéburet offentligt partnerskap lyfts särskilt under kontinuitet och långsiktighet. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Förvaltningen hänvisar till rubriken "verksamhetsbidrag" under "bedömning" första punkten. Där står det tydligt att både nytta inom verksamhetsområdet samt komplettering av kommunens egen verksamhet ligger till grund för bedömning av bidrag. <p>Vad gäller lagar och direktiv anser förvaltningen att den ideella sektorn om de inte arbetar på uppdrag (LOU och LOV) inte har ett SKA-krav att följa särskilda paragrafer i SOL och EU-direktiv. En stor del av civila samhällets fördelar är att de med sin organisatoriska spänst och flexibilitet kan arbeta och anpassa verksamheten snabbt. Flera av de föreningar som söker bidrag hos</p>

			<p>socialnämnden är heller inte av den karaktären att de agerar utifrån myndighetsperspektiv. Vidare bör hänsyn till lagen i bedömning vara så pass bred att den inte endast premierar en typ av verksamhet. Därav bedömer förvaltningen att ingen hänvisning till lagstiftning bör finnas som bedömningsunderlag för verksamhetsbidrag.</p> <p>2. IOP är en helt egen stödform som inte bör sammanblandas med verksamhetsbidrag. Dessa riktlinjer avser endast verksamhetsbidrag vilket också är den enda stödformen socialnämnden har för föreningar i dagsläget. Riktlinjer för IOP har tagits i KS och SCN har ställt sig bakom ett övergripande dokument som förklarar hur kommunen kan samverka med civila samhället- ”Modeller för samspelet med civila samhället” där framgår också skillnaden mellan de olika bidragsformerna.</p>
--	--	--	---